

การบริหารงานนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1*

INTERNAL SUPERVISION MANAGEMENT OF SCHOOL
ADMINISTRATORS UNDER THE OFFICE OF THE NAKHON
RATCHASIMA PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA 1

เนรัญ วชิระอังกูร¹, วสิน สอนโพธิ์², อภิสสิทธิ์ บุญยา³, ชีวิน บุญถม⁴, สมเดช Sawandee⁵,
ภัทรฤทัย ลุนสำโรง⁶ และ วิวัฒน์ ตูจามนงค์⁷

Naran Wachira-ankoon¹, Wasin Sonpho², Apisit Boonya³, Cheewin Boonthom⁴, Somdet Sawandee⁵,
Pattarathai Lunsamrong⁶ and Wiwat Tujamnon⁷

¹⁻⁷วิทยาลัยนครราชสีมา

¹⁻⁷Nakhon Ratchasima College, Thailand

Corresponding Author's Email: donks76@yahoo.com

วันที่รับบทความ : 25 เมษายน 2568; วันที่แก้ไขบทความ 28 เมษายน 2568; วันที่ตอบรับบทความ : 30 เมษายน 2568

Received 25 April 2025; Revised 28 April 2025; Accepted 30 April 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการบริหารงานนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1 2) เปรียบเทียบการบริหารงานนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1 จำแนกตามตำแหน่ง และระดับการศึกษา กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารและครู จำนวน 322 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม

Citation:

* เนรัญ วชิระอังกูร, วสิน สอนโพธิ์, อภิสสิทธิ์ บุญยา, ชีวิน บุญถม, สมเดช Sawandee, ภัทรฤทัย ลุนสำโรง และ วิวัฒน์ ตูจามนงค์. (2568). การบริหารงานนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1. วารสารสหศาสตร์การพัฒนาสังคม, 3(2), 1063-1076.

Naran Wachira-ankoon, Wasin Sonpho, Apisit Boonya, Cheewin Boonthom, Somdet Sawandee, Pattarathai Lunsamrong and Wiwat Tujamnon. (2025). Internal Supervision Management Of School Administrators Under The Office Of The Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area 1.

Journal of Interdisciplinary Social Development, 3(2), 1063-1076.;

DOI: <https://doi.org/10.>

Website: <https://so12.tci-thaijo.org/index.php/JISDIADP/>

และแบบสัมภาษณ์ มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.80 – 1.00 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .87 สถิติที่ใช้การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบ t-test และ f-test

ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับการบริหารงานนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) การเปรียบเทียบการบริหารงานนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1 จำแนกตามตำแหน่ง และระดับการศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : การบริหารงาน, งานนิเทศภายใน, ผู้บริหารสถานศึกษา

Abstract

This research aimed to 1) study the internal supervision management of school administrators under the Office of the Primary Educational Service Area 1, Nakhon Ratchasima, and 2) compare the internal supervision management of school administrators under the Office of the Primary Educational Service Area 1, Nakhon Ratchasima, classified by position and level of education. The sample consisted of 322 administrators and teachers. The research instruments were questionnaires and interview forms with a consistency index between 0.80 and 1.00 and a reliability of .87. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, and f-test.

The results of the research found that 1) the level of internal supervision management of school administrators under the Office of the Primary Educational Service Area 1, Nakhon Ratchasima, was at a high level overall. 2) The comparison of internal supervision management of school administrators under the Office of the Primary Educational Service Area 1, Nakhon Ratchasima, classified by position and level of education, was significantly different at the .05 level.

Keywords: Administration, Internal Supervision, School Administrators

บทนำ

โลกยุคศตวรรษที่ 21 เต็มไปด้วยข้อมูลข่าวสารที่แพร่กระจายอย่างรวดเร็ว ทำให้ประชาชนและชุมชนมีความรู้ทันการเปลี่ยนแปลง พร้อมเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ขณะที่ระบบการศึกษายังใช้งานกฎระเบียบแบบเดิม ส่งผลให้เกิดความล่าช้า ทั้งปัญหาขาดแคลนครู ครูไม่ครบชั้นเรียน และอัตราส่วนนักเรียนต่อห้องไม่เป็นมาตรฐาน จนอุปสรรคต่อคุณภาพการเรียนการสอน การปรับปรุงระบบบริหารบุคลากร จึงจำเป็นเพื่อให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องบริหารจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมเปิดโอกาสให้ภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งครอบครัว ชุมชน เอกชน มูลนิธิ และองค์กรทางศาสนา เข้ามาร่วมพัฒนาคุณภาพการศึกษา ภายใต้กฎหมายและมาตรการจูงใจเดียวกัน เช่น การลดหย่อนภาษี (สกศ., 2560: 131–132)

กระบวนการนิเทศการศึกษามีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาและยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา โดยผู้บริหารสถานศึกษาต้องนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการสอนของครู พร้อมส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาชีพให้เกิดเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ (ก.ค.ศ., 2564: 13) ทั้งนี้ การนิเทศที่มีประสิทธิภาพจะครอบคลุมทั้งการบริหาร จัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการวัดผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ภายในสถานศึกษาจึงควรดำเนินกระบวนการบริหาร การสอน และนิเทศควบคู่กันไปอย่างต่อเนื่อง เพื่อปรับปรุงเทคนิคการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตรพื้นฐานและแก้ไขปัญหาได้ตรงจุด (สพฐ., 2558: 2; หงส์แก้ว, 2563: 26)

งานนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการที่มุ่งช่วยเหลือ ส่งเสริม และพัฒนาครูให้สามารถปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยครอบคลุมขอบข่ายสำคัญ ได้แก่ การให้ความช่วยเหลือครูโดยตรงผ่านการให้ข้อมูลย้อนกลับ การพัฒนาบุคลากรผ่านการอบรม และสาธิตการสอน การพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสมกับบริบท การบริหารงานอย่างเป็นระบบ การวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อปรับปรุงการสอน และการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน งานนิเทศการศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญในการยกระดับคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพสูงสุด ซึ่งสอดคล้องกับ ชวล ไซยเทพ (2566: 23) ได้ให้ความหมาย งานนิเทศการศึกษา เป็น การมุ่งช่วยเหลือ ส่งเสริม และพัฒนาครู ให้สามารถพัฒนา ปรับปรุง กระบวนการจัดการเรียน

การสอน สามารถสร้าง ปรับหลักสูตรให้เหมาะสมกับบริบท และสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลได้อย่างเหมาะสม และดำเนินการประเมินอย่างมีประสิทธิภาพ อัญญา นิมะ (2567: 18) กล่าวว่า จุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษา เป็นกระบวนการในการดำเนินงานที่มีส่วนร่วมระหว่างผู้บริหารสถานศึกษากับครูผู้สอนเพื่อให้ครูได้พัฒนา ปรับปรุงและเป็นแนวทางใน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อความเจริญก้าวหน้าทางวิชาชีพ และสามารถพัฒนาคุณภาพ การศึกษาของผู้เรียนให้บรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ

ด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการบริหารงานนิเทศภายในของ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 1 ในการนำการบริหารงานนิเทศภายใน มาใช้ในการบริหารงานสถานศึกษา และศึกษาว่ามีแนวทางในการบริหารโรงเรียนอย่างไรจึงเกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และทำให้สถานศึกษามีประสิทธิภาพประสิทธิผลตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 1 จำแนกตาม ตำแหน่ง และระดับการศึกษา

สมมติฐานการวิจัย

ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีตำแหน่งและระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 1 แตกต่างกัน

การทบทวนวรรณกรรม

การนิเทศภายในสถานศึกษาเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา และสมรรถนะครู โดยเฉพาะในยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยี สังคม และนโยบาย

งานวิจัยในไทยหลายฉบับชี้ว่า ผู้บริหารในฐานะผู้นำในองค์กรส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอน ทักษะการทำงาน และแรงจูงใจของครู เช่น พรชัย รัตนศรี (2566) พบว่า ผู้บริหารกลุ่มโรงเรียนอำเภอลำสนธิมีบทบาทในการพัฒนาหลักสูตรและบุคลากรเชิงวิชาชีพในระดับสูง แสดงให้เห็นว่าการนิเทศไม่ใช่แค่การตรวจสอบ แต่เป็นกระบวนการส่งเสริมและพัฒนาอย่างเป็นระบบ ขชล ไชยเทพ (2566) ศึกษาเขตพื้นที่ประมงศึกษาบึงกาฬแล้วสรุปว่า “ทักษะการทำงานเป็นทีม” และ “ทักษะมนุษยสัมพันธ์” ของผู้บริหารเป็นปัจจัยสำคัญในการสนับสนุนงานครู เสนอว่าทักษะอ่อน (soft skills) มีผลต่อประสิทธิภาพการนิเทศเทียบเท่าทักษะวิชาชีพ ภาพรวมจากงานต่างประเทศก็สอดคล้องกัน: Madison (2002) ชี้ว่า ครูในสหรัฐฯ ให้ความสำคัญกับบรรยากาศการทำงานร่วมกันกับผู้บริหารมากกว่าการใช้อำนาจ ขณะที่ Rizzo (1985) เน้นว่าการนิเทศต้องเข้าใจบริบทโรงเรียนและปรับวิธีให้สอดคล้องกับความต้องการของครูในแต่ละพื้นที่ ทั้งหมดยืนยันว่า “การนิเทศต้องเป็นการร่วมมือ ปรับตัว และสร้างสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหาร-ครู อย่างต่อเนื่อง” เพื่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพอย่างยั่งยืน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 การบริหารงานนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1 ผู้วิจัยได้ศึกษาเกี่ยวกับประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1) ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1 ประจำปีการศึกษา 2568 จำนวน 1,988 คน

2) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1 ประจำปีการศึกษา 2568 จำนวน 322 คน กำหนดขนาดโดยใช้ตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1986) และได้โดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป

2.3 แบบสอบถามเกี่ยวกับ การบริหารงานนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา

3. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

3.1 เครื่องมือที่เป็นแบบสอบถามการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีการสร้างตามขั้นตอน ดังนี้

1) ศึกษาเอกสารและงานวิจัยเกี่ยวข้องกับ
2) ศึกษาวิธีสร้างเครื่องมือแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามวิธีของ ลิเคอร์ท (Likert) และการสร้างแบบสอบถามจากตำราของ บุญชม ศรีสะอาด (2560)

3) ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบสอบถาม โดยสังเคราะห์จากนิยามศัพท์เฉพาะที่ผู้วิจัย ตั้งขึ้นเพื่อใช้ในการวิจัยในครั้งนี้

4) นำแบบสอบถามเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ได้ค่าความสอดคล้องเท่ากับ 0.80 – 1.00

5) นำเสนอแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

6) หาค่าความเชื่อมั่น ซึ่งมีความเชื่อมั่นเท่ากับ .87

7) จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่ ศึกษาต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ขออนุญาตจากคณะศึกษาศาสตร์ ถึงผู้อำนวยการสถานศึกษาในสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1

4.2 ผู้วิจัยส่งหนังสือ ไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

4.3 ผู้วิจัยติดตามเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง ได้แบบสอบถามกลับคืน จำนวน 322 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

5.2 วิเคราะห์พฤติกรรมของการบริหารงานนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1

5.3 การบริหารงานนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1 จำแนกตาม ตำแหน่ง และระดับการศึกษา

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นที่มีต่อทักษะการบริหารงานนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา ปรากฏดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทักษะการบริหารงานนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน

ด้าน ที่	รายการ	ระดับปฏิบัติ		แปล ผล	อันดับ ที่
		$\bar{X}$	S.D.		
1	ด้านการให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรง	4.32	0.28	มาก	3
2	ด้านการพัฒนาทางวิชาชีพ	4.28	0.28	มาก	5
3	ด้านการพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม	4.31	0.26	มาก	4
4	ด้านการพัฒนาหลักสูตร	4.37	0.20	มาก	2
5	ด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน	4.42	0.19	มาก	1
ภาพรวม		4.33	0.13	มาก	

จากตารางที่ 1 แสดงว่า ทักษะการบริหารงานนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.33$, S.D.= 0.26) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน ($\bar{X}= 4.42$, S.D.= 0.19) รองลงมาคือ ด้านการพัฒนาหลักสูตร ($\bar{X}= 4.37$, S.D.= 0.19) ด้านการให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรง ($\bar{X}= 4.32$, S.D.= 0.28) ด้านการพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม ($\bar{X}= 4.31$, S.D.= 0.28) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการพัฒนาทางวิชาชีพ ($\bar{X}= 4.28$, S.D.= 0.26) ตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อ ทักษะการบริหารงานนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตาม ตำแหน่ง และระดับการศึกษา ปรากฏดังตาราง

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อ ทักษะการบริหารงานนิเทศภายในของ
ผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามตำแหน่ง

ด้าน ที่	รายการ	ผู้บริหาร สถานศึกษา		ข้าราชการครู		t	p- valu e
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1	ด้านการให้ความช่วยเหลือแก่ครู โดยตรง	4.32	0.30	4.33	0.24	.215	.415
2	ด้านการพัฒนาทางวิชาชีพ	4.32	0.30	4.23	0.25	2.938*	.002
3	ด้านการพัฒนาทักษะการทำงาน กลุ่ม	4.40	0.20	4.21	0.27	7.543*	.001
4	ด้านการพัฒนาหลักสูตร	4.42	0.17	4.31	0.22	5.040*	.001
5	ด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้น เรียน	4.44	0.19	4.41	0.20	1.633	.052
ภาพรวม		4.38	0.13	4.30	0.12	6.177*	.001

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 2 แสดงว่าผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อทักษะการบริหารงานนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1 จำแนกตามตำแหน่ง ภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้น ด้าน การให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรง และด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อ ทักษะการบริหารงานนิเทศภายในของ
ผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามระดับการศึกษา

ด้าน ที่	รายการ	ระดับปริญญาตรี		สูงกว่าระดับปริญญาตรี		t	p-value
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1	ด้านการให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรง	4.30	0.32	4.34	0.24	1.123	.131
2	ด้านการพัฒนาทางวิชาชีพ	4.33	0.30	4.24	0.26	2.890*	.004
3	ด้านการพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม	4.42	0.19	4.22	0.27	7.74*	.001
4	ด้านการพัฒนาหลักสูตร	4.41	0.17	4.32	0.22	4.250*	.001
5	ด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน	4.44	0.19	4.41	0.19	1.578	.058
ภาพรวม		4.38	0.13	4.31	0.12	5.532*	.001

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 3 แสดงว่าผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อทักษะการบริหารงานนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษา ภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้น ด้านการให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรง และด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

1. การบริหารงานนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน รองลงมาคือ ด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านการให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรง ด้านการพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้าน

การพัฒนาทางวิชาชีพ ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเนื่องจาก อาจสะท้อนถึงความตระหนักและความพยายามของผู้บริหารในการส่งเสริมคุณภาพการจัดการศึกษาในทุกมิติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อาจเป็นเพราะการวิจัยเชิงปฏิบัติการเป็นกระบวนการที่สามารถนำไปปรับใช้ได้ทันทีในบริบทของแต่ละห้องเรียน มีขั้นตอนที่ไม่ซับซ้อนมากนัก อีกทั้งยังตอบโจทย์การแก้ปัญหาในสถานการณ์จริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในขณะเดียวกัน ด้านการพัฒนาหลักสูตรที่มีค่าเฉลี่ยรองลงมาอาจสะท้อนถึงความสำคัญของการปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและบริบทของท้องถิ่น ซึ่งถือเป็นภารกิจสำคัญที่ผู้บริหารมักให้ความสำคัญ ส่วนด้านการให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรงซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูงเช่นกัน อาจเป็นเพราะการให้คำปรึกษาและสนับสนุนครูเป็นภารกิจที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพการสอนโดยตรง และผู้บริหารมักมีบทบาทสำคัญในกระบวนการนี้ ด้านการพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่มซึ่งมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าด้านอื่นเล็กน้อย อาจเป็นเพราะการทำงานเป็นทีมต้องอาศัยการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เข้มแข็งและการมีส่วนร่วมของครูทุกคน ซึ่งอาจเป็นความท้าทายในบางสถานศึกษา อย่างไรก็ตาม ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการพัฒนาทางวิชาชีพ อาจสะท้อนถึงความท้าทายในการพัฒนาครูในเชิงลึก เช่น การจัดอบรม การส่งเสริมการศึกษาต่อ หรือการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ ๆ มาใช้ในการสอน ซึ่งต้องอาศัยทรัพยากร งบประมาณ และเวลาในการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยรวมแล้ว ผลลัพธ์นี้สะท้อนว่าผู้บริหารในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 1 มีการบริหารงานนิเทศที่เข้มแข็งและครอบคลุมในหลายด้าน แต่การพัฒนาวิชาชีพของครูยังคงเป็นจุดที่ควรได้รับการสนับสนุนเพิ่มเติม เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาทั้งระบบให้สูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รวิสร่า แบ่งคุณญาติ (2563) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 โดยรวมทุกด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

2. การเปรียบเทียบการบริหารงานนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา ดังนี้

2.1 จำแนกตามตำแหน่ง ภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้น ด้านการให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรง และด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องจาก ลักษณะของทั้งสองด้านนี้ที่เน้นการปฏิบัติในสถานการณ์จริงและเป็นภารกิจที่เกี่ยวข้องกับการสอนโดยตรง ด้านการให้ความ

ช่วยเหลือแก่ครูโดยตรงเป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า การให้คำแนะนำ และการสนับสนุนเชิงปฏิบัติ ซึ่งทั้งผู้บริหารและครูมีบทบาทในการให้ความช่วยเหลือในลักษณะที่ใกล้เคียงกัน เช่น การแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ภายในโรงเรียน ส่วนด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนเป็นกระบวนการที่ครูมีบทบาทหลักในการทดลองและปรับปรุงการสอน ขณะที่ผู้บริหารมีบทบาทสนับสนุนและส่งเสริมให้ครูนำการวิจัยมาใช้ ดังนั้น ทั้งสองกลุ่มจึงมีบทบาทเชื่อมโยงกันโดยไม่มี ความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ในสองด้านนี้ เมื่อเทียบกับด้านอื่น ๆ ที่อาจต้องอาศัยทักษะด้านการบริหาร การวางแผน และการกำหนดนโยบายที่เป็นบทบาทเฉพาะของผู้บริหารมากกว่า ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รวิสร่า แป้งคุณญาติ (2563) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ของผู้ตอบแบบสอบถามตามตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงานและประสบการณ์ทำงานต่างกัน พบว่า โดยภาพรวมบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

2.2 จำแนกตามระดับการศึกษา ภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้น ด้านการให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรง และด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจาก ลักษณะของทั้งสองด้านนี้ที่เน้นการปฏิบัติจริงในสถานการณ์การสอนมากกว่าการพัฒนาตามวุฒิการศึกษา โดยการให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรงมุ่งเน้นการสนับสนุน การให้คำปรึกษา และการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าที่สามารถดำเนินการได้โดยไม่จำเป็นต้องใช้ความรู้เชิงทฤษฎีขั้นสูง ส่วนการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนเป็นกระบวนการที่มุ่งเน้นการแก้ปัญหาในบริบทของแต่ละห้องเรียน ซึ่งอาศัยประสบการณ์การสอนและการสังเกตอย่างใกล้ชิดมากกว่าการวิเคราะห์เชิงทฤษฎี ทำให้ครูที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรีสามารถดำเนินการในสองด้านนี้ได้ในระดับที่ใกล้เคียงกัน ขณะที่ด้านอื่นๆ อาจมีความซับซ้อนที่ต้องใช้ความรู้และทักษะเฉพาะที่แตกต่างกันตามระดับการศึกษา ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ พรชัย รัตนศรี (2566) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารการดำเนินงานนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนอำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า ผลการ

เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการการบริหารการดำเนินงานนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนอำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุป/ข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้จึงสรุปได้ว่า แนวทางในการส่งเสริมการบริหารงานนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา มุ่งเน้นการให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรงผ่านการให้คำปรึกษาและการนิเทศแบบมีส่วนร่วม ควบคู่ไปกับการพัฒนาวิชาชีพโดยการส่งเสริมการเรียนรู้และการอบรมอย่างต่อเนื่อง ส่วนข้อเสนอแนะในการวิจัยประกอบด้วย 1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ 1.1 ผู้บริหารควรได้รับการพัฒนาในด้านทักษะการนิเทศที่ทันสมัย โดยส่งเสริมการอบรมเกี่ยวกับเทคนิคการนิเทศที่เน้นการมีส่วนร่วม เช่น การนิเทศแบบโค้ช (Coaching) และการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน (Peer Coaching) เพื่อให้สามารถให้คำแนะนำแก่ครูอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งสนับสนุนให้ผู้บริหารนำเทคโนโลยี เช่น แพลตฟอร์มการนิเทศออนไลน์ มาใช้เพื่อติดตามและสนับสนุนการสอนของครูได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น 1.2 ผู้บริหารควรส่งเสริมการพัฒนาทักษะการสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจและความร่วมมือที่ดีระหว่างครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน นอกจากนี้ ควรสนับสนุนการจัดตั้งเครือข่ายทางวิชาการระหว่างโรงเรียน เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และนวัตกรรมการสอนอย่างต่อเนื่อง 1.3 ผู้บริหารควรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับกระบวนการวิจัยในชั้นเรียนอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ครูสามารถนำไปปรับใช้ในการพัฒนาการสอน นอกจากนี้ ควรสร้างเวทีนำเสนอผลงานวิจัยในระดับสถานศึกษาและเขตพื้นที่ เพื่อกระตุ้นให้ครูเกิดแรงจูงใจในการพัฒนางานวิจัยที่มีคุณภาพ 1.4 ผู้บริหารควรเข้ารับการพัฒนากิจกรรมวางแผนเชิงกลยุทธ์เพื่อการบริหารงานนิเทศภายในอย่างมีประสิทธิภาพ โดยการวิเคราะห์ปัญหา กำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน และวางแผนการดำเนินงานที่เหมาะสม พร้อมทั้งติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่องเพื่อปรับปรุงการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพสูงสุด 2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป 2.1. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารงานนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา 2.2. ควรศึกษารูปแบบการนิเทศที่มีประสิทธิภาพสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา 2.3 ควรศึกษาการพัฒนาทักษะการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา 2.4 ควรศึกษาการพัฒนาระบบสนับสนุนการพัฒนาทางวิชาชีพของครูใน สถานศึกษาขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2559). แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564). กรุงเทพมหานคร: สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- ชล ไชยเทพ. (2566). ทักษะการนิเทศของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา บึงกาฬ. ใน วิทยานิพนธ์ ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). การวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- ปจรรย์ หงษ์แก้ว. (2563). การพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในที่มีประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 22. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหา บัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- พรชัย รัตนศรี และทวีศักดิ์ แก้วอาษา. (2567). การบริหารการดำเนินงานนิเทศภายใน สถานศึกษาขั้นพื้นฐานของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนอำเภอลำสนธิ จังหวัด ลพบุรี. วารสารเสียงธรรมจากมหายาน, 10(2), 1-10.
- รวิสร่า แป้งคุณญาติ และสมกุล ถาวรกิจ. (2563). บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหาร สถานศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1. วารสารสังคมศึกษา มจร, 1(1), 26-27.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2558). คู่มือการพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วย เทคโนโลยีการศึกษาทางไกล. เข้าถึงเมื่อ 6 สิงหาคม 2561 จาก <http://www.dlthailand.com/>
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา. (2564). รายงานประจำปี เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ประจำปี งบประมาณ พ.ศ. 2564.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579.

กรุงเทพมหานคร: พรินทวาทกราฟฟิค.

อัญญา นิเมะ. (2567). การนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้
จังหวัดนราธิวาส. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.

Madison, L. A. (2002). The effect of supervisor level of authority and leadership style on elementary school climate and teacher job satisfaction (Doctoral dissertation). Dissertation Abstracts International, 63(3), 832.

Rizzo, J. F. (2013). Teachers' and supervisors' perceptions of current and ideal supervision and evaluation practices. Retrieved June 15, 2020, from <http://www.lib.umi.com/dissertations/fullcit/3110901>